

PROTOKÓŁ z XI posiedzenia Rady do Spraw Cyfryzacji, które odbyło się 9 sierpnia 2019 roku, o godzinie 11:00 w siedzibie Ministerstwa Cyfryzacji.

Dyskusja dotycząca deficytu i niskiej jakości kadr informatycznych w sektorze publicznym

na poziomie lokalnym (administracja, edukacja, zdrowie) – spotkanie z:

- Panem Jackiem Orłowskim – Redaktorem Naczelnym pisma „IT w administracji”
- Panem Michałem Kaczmarczykiem z Urzędu Miasta i Gminy w Biało-brzegach
- Panem Grzegorzem Nowakiem z Urzędu Miejskiego we Władysławowie

Obecni na posiedzeniu Goście przedstawili Członkom Rady sytuację kadr informatycznych w jednostkach samorządu terytorialnego.

Goście przede wszystkim podkreślili, że jednostki publiczne są bardzo zróżnicowane, a ich możliwości organizacyjno-finansowe są skrajnie różne. Niezależnie jednak od tego wszystkie (czy to jednostki gminne, czy urzędy administracji rządowej) podlegają pod te same przepisy (np. ustawa o informatyzacji podmiotów realizujących zadania publiczne, ustawa o dostępie do informacji publicznej, RODO czy Krajowe Ramy Interoperacyjności) i muszą spełniać te same wynikające z przepisów wymagania.

Wskazane zostało, że informatycy w gminach wkładają bardzo dużo pracy w bieżące funkcjonowanie projektów informatycznych realizowanych przez administrację rządową – nie są to bowiem systemy bezobsługowe dla gmin. Informatycy gminni mają bardzo duży wkład w poprawne funkcjonowanie systemów do obsługi zadań zleconych (np. SRP, ePUAP, Emp@tia, Besti@). Podkreślono przy tym, że centralnie prowadzone wsparcie dla tych systemów (helpdesk) nie rozwiązuje zgłoszeń w odpowiednim czasie. Zauważono również, że przy projektowaniu systemów centralnych nie uwzględnia się realnych potrzeb gmin oraz istniejących już rozwiązań informatycznych do obsługi urzędów.

Wskazane zostały istniejące problemy kadr informatycznych w jednostkach samorządu terytorialnego:

- często informatyk jest zatrudniany w wydziale organizacyjnym lub organizacyjno-administracyjnym (jak np. konserwator), przez co jest traktowany jako „złota rączka” - informatyk niejednokrotnie ma być także grafikiem, specjalistą od zamówień publicznych na IT czy Inspektorem Ochrony Danych w swojej placówce;
- informatyk nie jest angażowany w proces decyzyjny, ani też pytany o potrzeby/możliwości IT, a jego zalecenia (dotyczące np. kwestii bezpieczeństwa) nie są przestrzegane – informatyk ma utrudniony dostęp do decydentów oraz małą siłę perswazji;
- budżet na informatykę i wydatki IT w urzędach jest bardzo niski, a czasem wręcz zerowy – brakuje pieniędzy na wymianę sprzętu niezbędną z punktu widzenia zacho-

dających zmian technologicznych i pojawiających się nowych zagrożeń, czy na coroczne audyty informatyczne, a inwestycje informatyczne są często bagatelizowane przez kierownictwo JST;

- zaszeregowanie informatyka to zgodnie z ustawą o pracownikach samorządowych X-XII grupa, czyli 1880–1920 zł brutto – niskie płace, przy zbyt dużym obciążeniu zadaniami nie związanymi z informatyką powodują, że ubywa chętnych do pracy jako informatyk w urzędach;
- podnoszenie kwalifikacji kadr IT w urzędach JST jest utrudnione – nie ma wydzielonych budżetów na szkolenia z zakresu informatyki, udział w szkoleniach ograniczany jest poprzez limity opłat na jedno szkolenie (350-500zł, co uniemożliwia udział w przydatnym, technicznym szkoleniu) oraz poprzez brak zastępstwa w urzędzie dla informatyka chcącego wziąć udział w szkoleniu.

Wskazane zostały pewne postulaty dotyczące niezbędnych zmian:

- opracowanie i wdrożenie standardów określających niezbędne kompetencje, status zawodu informatyka i umiejscowienie go w strukturze organizacyjnej podmiotów administracji publicznej;
- określenie minimalnych wymagań teletechnicznych, jakie powinna spełniać placówka publiczna w zakresie infrastruktury i bezpieczeństwa teleinformatycznego;
- poprawa komunikacji między JST a podmiotami realizującymi centralne projekty informatyczne, by tworzone narzędzia i systemy informatyczne były w większym stopniu konsultowane z JST (potrzebne stałe warsztaty „Linii Współpracy”) .

Wiceprzewodniczący zauważył, że aktualnie można zaobserwować dwa właściwie przeciwstawne procesy – z jednej strony deficyt informatyków na rynku szacowany jest na 35-50 tys. osób w Polsce i ten problem raczej się pogłębia (zwłaszcza, że rynek zawsze będzie dawał informatykowi zdecydowanie lepsze oferty niż samorządy), z drugiej strony rozwój technologiczny i np. rozwój usług chmurowych spowoduje, że zapotrzebowanie na pracę informatyka w urzędzie będzie malało (bo np. kwestie utrzymania czy bezpieczeństwa nie będą dotyczyć pojedynczego samorządu). Między jednym procesem a drugim jest jednak luka 5-7 lat, w której może nastąpić poważna zapaść w naszej administracji – docelowo bowiem ta sytuacja wpływa na jakość realizacji usług publicznych. Zauważono, że tematem tym nikt się właściwie nie zajmuje.

Jeden z członków Rady wskazał, że być może należałoby kwestię samorządów lokalnych (w tym braków budżetowych na IT) wskazać w toku prowadzonych aktualnie przez Ministerstwo Cyfryzacji konsultacji projektu uchwały Rady Ministrów w sprawie Strategii Cyberbezpieczeństwa Rzeczypospolitej Polskiej na lata 2019 – 2024.

Przewodniczący zauważył, że brak jest systemowego rozwiązania omawianych problemów. Podał pod rozagę potrzebę ustanowienia Pełnomocnika Premiera/Rządu ds. samorządu, który pilnowałby warunków i jakości wykonania zadań przez samorząd w tej części, która jest

finansowana przez rząd. Od strony formalnej robią to wojewodowie, ale oni nie patrzą na celowość działań - brakuje organu, który rozpatrywałby działania samorządów z punktu widzenia interesu strategii rządowej. Oczywiście jest NIK czy Regionalne Izby Obrachunkowe, które sprawdzają pewne aspekty funkcjonowania samorządów, ale brakuje szerszego monitoringu, który służyłby planowaniu i ewaluacji kolejnych działań.

W następstwie przeprowadzonej dyskusji Rada postanowiła przygotować opinię na temat informatyki w administracji na poziomie lokalnym - zaproszeni na posiedzenie Goście zobowiązali się przekazać Radzie propozycje rekomendacji dotyczących sugerowanych działań, wynikające z ich dotychczasowej praktyki. Dodatkowo Rada zamierza wkrótce zająć stanowisko wobec projektu Strategii Cyberbezpieczeństwa Rzeczypospolitej Polskiej na lata 2019 – 2024 także w aspekcie dotyczącym budżetu na IT w samorządach.

[Dyskusja wewnętrzna dotycząca opinii Rady na temat wdrażania 5G w Polsce.](#)

Jeden z członków Rady poinformował, że prace Zespołu ds. Cyberbezpieczeństwa nad projektem opinii Rady na temat wdrażania 5G w Polsce zmierzają ku końcowi. Zadeklarował, że Zespół potrzebuje jeszcze około tygodnia, po czym Członkowie Rady otrzymają draft tego stanowiska do zaopiniowania i dyskusji.

Zauważony został również fakt pojawiających się licznych wątpliwości, niedomówień, nadingerpretacji czy wręcz *fake news* nt. szkodliwości tzw. PEMów i 5G w związku z trwającymi aktualnie w parlamencie pracami nad nowelizacją ustawy (tzw. Megaustawy) o zmianie ustawy o wspieraniu rozwoju usług i sieci telekomunikacyjnych oraz niektórych innych ustaw. Rada powinna wskazać potrzebę i rekomendować podjęcie szerokich działań informacyjnych w tym zakresie. Postanowiono dodać wątek PEMów do opinii dotyczącej wdrażania 5G w Polsce.

[Dyskusja nad pracami Rady dotyczącymi projektu rozporządzenia Ministra Cyfryzacji w sprawie wysokości kwot odpowiedzialności podmiotu odpowiedzialnego za system identyfikacji elektronicznej.](#)

Członkowie Rady podjęli decyzję, że nie zajmą stanowiska co do przekazanego do opiniowania projektu rozporządzenia Ministra Cyfryzacji w sprawie wysokości kwot odpowiedzialności podmiotu odpowiedzialnego za system identyfikacji elektronicznej, albowiem Rada nie powinna proponować rozwiązań na szczegółowym poziomie technicznym.

[Spotkanie z Ministrem Markiem Zagórskim dotyczące sytuacji kadr informatycznych w sektorze publicznym.](#)

Rada przedstawiła pokrótce Ministrowi Zagórskiemu uzyskane wcześniej od zaproszonych na posiedzenie Gości informacje dotyczące sytuacji kadr informatycznych w sektorze publicznym na poziomie lokalnym.

Minister Zagórski przyznał, że na rynku brakuje specjalistów, a administracja (zwłaszcza lokalna) nigdy nie będzie w stanie zapłacić za ich usługi tyle, ile ci specjaliści by oczekiwali i ile jest w stanie dać im biznes i wolny rynek. Sytuacja ta jest trudna i trzeba założyć, że szybko i

w prosty sposób nie ulegnie poprawie. Należałoby więc zastanowić się, co można zrobić, by obsługi informatycznej w urzędach było jak najmniej potrzeba.

Minister podkreślił, że przede wszystkim należy zdefiniować model urzędu. Patrząc ogólnie – czy to na urząd wojewódzki, powiatowy czy gminny – należy rozróżnić dwie kategorie zachodzących w nim procesów:

- procesy związane z funkcjonowaniem samego urzędu (obsługiwane np. przez EZD, ERP),
- procesy związane z obsługą klienta (obywatela lub innego urzędu).

Podstawowym zagadnieniem do rozważenia jest więc w tym miejscu kwestia tego, co zostanie realizowane, zarządzane i utrzymywane na poziomie urzędu, a co jest możliwe do przeniesienia na poziom wyższy (centralny) oraz co jest możliwe do przeniesienia do Chmury. Istotne jest, jakie procesy można zrealizować bez konieczności wsparcia danego urzędu przez zatrudnionego w tym urzędzie informatyka. Taka analiza pozwoli zdefiniować potrzeby urzędów w zakresie zasobów kadr informatycznych.

Minister Zagórski wskazał, że dokonanie takiej analizy jest potrzebne. Pozwoli ona zbudować model wirtualnego urzędu, w którym na poziomie centralnym udostępnione będą zdefiniowane procesy, pewne usługi formularzowe, wykorzystujące to, co jest robione aktualnie w ramach Architektury Informacyjnej Państwa. Dodatkowo istotnym do rozważenia elementem w uzupełnieniu do takiego modelu byłoby stworzenie w ramach pomocy dla JST centrów wsparcia usług informatycznych dla samorządów lokalnych. Oszacowanie potrzeb i zbudowanie takiego modelu wydaje się być najlepszym pomysłem w obecnej sytuacji. Co również istotne, zdefiniowanie modelu docelowego pozwoli na zastanowienie się nad procedurami przejściowymi, które będą musiały zaspokoić potrzeby samorządów do czasu zbudowania ostatecznych rozwiązań. Istotne będą przy tym rozmowy zarówno z samorządami, jak i z Ministerstwem Spraw Wewnętrznych i Administracji czy Ministerstwem Finansów.

Minister Zagórski podkreślił, że w wyniku zmiany podejścia do Programu Zintegrowanej Informatyzacji Państwa corocznie aktualizowany będzie Plan działań wszystkich resortów, służących realizacji założeń Programu, więc tego typu elementy będą możliwe do dodania do tego dokumentu. Zauważył również, że w związku z pracami nad nową perspektywą finansową UE możliwe byłoby uzyskanie finansowania z Unii na taki projekt (w nowej wersji PO PC lub poprzez regionalne programy operacyjne).

Minister zaprosił Radę do Spraw Cyfryzacji do współpracy przy zdefiniowaniu, opisanie modelu omawianego rozwiązania. Przewodniczący wskazał, że Rada postanowiła przygotować opinię dotyczącą informatyki w administracji na poziomie lokalnym zawierającą zdiagnozowane problemy, ale też rekomendacje w zakresie sugerowanych systemowych działań.

Uczestnicy posiedzenia:

Członkowie Rady:

1. Izabela Albrycht
2. Jacek Czarnecki
3. Krzysztof Głomb - Wiceprzewodniczący
4. Paweł Gora
5. Michał Kanownik
6. Anna Beata Kwiatkowska
7. Tomasz Łukawski
8. Dariusz Milka
9. Józef Orzeł - Przewodniczący
10. Włodzimierz Schmidt
11. Sebastian Szymański

Zaproszeni goście:

12. Marek Zagórski – Minister Cyfryzacji
13. Jacek Orłowski – redaktor naczelny pisma „IT w administracji”
14. Michał Kaczmarczyk z Urzędu Miasta i Gminy w Białobrzegach
15. Grzegorz Nowak z Urzędu Miejskiego we Władysławowie

Sekretariat Rady i pracownicy Ministerstwa Cyfryzacji:

16. Jacek Paziewski, Dyrektor Biura Analiz i Projektów Strategicznych w MC
17. Joanna Marczak-Redecka, Zastępca Dyrektora Biura Ministra w MC
18. Katarzyna Stopińska MC
19. Justyna Grzegorek MC